

UPPTÄCK NORDEN – DANMARK – Politik & Ekonomi

OM SERIEN

Filmserien Upptäck Norden är en filmserie som handlar om just Norden och dess länder. Syftet med filmerna är att ge en faktagrund för att kunna resonera kring likheter och skillnader mellan länder och regioner i Norden. Filmerna innehåller avsnitt om Historia, Geografi, Natur, Näringar och Ekonomi, Politik, Kultur och vardagsliv samt Miljö.

Ämne: SO och Svenska
Målgrupp: Från 10 år
Antal filmer i serien: 15 st
Längd: 12-25 min

OM FILMEN

Danmark är ett av världens lyckligaste folk enligt FN. Hur kan det komma sig? Det är också ett av världens rikaste länder. Vi tittar på vilka näringar landet har som ligger till grund för den starka ekonomin. Vindkraften och oljan har stor betydelse för Danmark. Det politiska systemet liknar det svenska på många sätt och även monarkin. Danmark har varit ett land sedan medeltiden men blev ockuperat under andra världskriget. Man har sedan krigets slut blivit medlemmar i FN, NATO och EU. Vi frågar oss vad som är typiskt danskt och det är en hel del. Kulturlivet är rikt och bland de klassiska konstnärerna finns Anna och Michael Ancher och kompositören Carl Nielsen. Danmark har också många kända namn inom filmens värld.

Ämne: SO och Svenska
Målgrupp: Från 10 år
Längd: 15 min

KOPPLINGAR TILL LGR 11

Filmernas innehåll utgår från LGR11 med frågeställningar och uppgifter som utmanar elevens förmågor.

Kursplan – Geografi

Syfte

“Undervisningen i ämnet geografi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden och utvecklar en geografisk referensram och ett rumsligt medvetande. Undervisningen ska ge eleverna kunskap om kartan och kännedom om viktiga namn, läges- och storleksrelationer så att de kan orientera sig och dra slutsatser om natur- och kulturlandskap och om människors levnadsvillkor.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Geografi

- De svenska, nordiska och övriga europeiska natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen...
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Namn och läge på Sveriges landskap samt orter, berg, hav och vatten i Sverige samt huvuddragen för övriga Norden
- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.
- Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Geografi

- Jordens klimat- och vegetationszoner samt på vilka sätt klimatet påverkar människors levnadsvillkor.
- Förnybara energitillgångar, till exempel sol- och vindenergi och alternativa drivmedel.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Kursplan – Historia

Syfte

“ Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer..”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Historia

- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- Norden befolkas. De utmärkande dragen för stenåldern, bronsåldern och järnåldern.
- Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem.
- De nordiska staternas bildande.
- Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Historia

- De båda världskrigen, deras orsaker och följder.
- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

Kursplan – Samhällskunskap

Syfte

“ Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Samhällskunskap

- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Samhällskunskap

- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld.
- Europeiskt och nordiskt samarbete, dess bakgrund och innehåll.

Kursplan – Religionskunskap

Syfte

“ Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt. På så sätt ska undervisningen skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Religionskunskap

- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Religionskunskap

- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

Kursplan – Svenska

Syfte

“ Undervisningen ska även bidra till att eleverna får möta och bekanta sig med såväl de nordiska grannspråken som de nationella minoritetsspråken.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Svenska

- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska. Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem. Vilka de nationella minoritetsspråken är.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Svenska

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionalt färgat talspråk i Sverige och olika språk i Norden. Några kännetecknande ord och begrepp samt skillnader och likheter mellan de olika språken.

FÖRMÅGOR SOM TRÄNAS

I den här filmserien med filmhandledning tränas framförallt förmågorna

1. Begreppsförståelse
2. Analysförmåga
3. Kommunikativ förmåga

FÖRE FILMVISNINGEN

Resonera om Norden. Vilka länder ingår? Är vi lika/olika varandra – livssyn, ekonomi och kultur.

Vad är det som gör kulturer annorlunda? Kan två grannländer vara olika varandra? Jämför de olika nordiska länderna?

Vilket land tror du är rikast av Sverige och Danmark? Motivera ditt svar? Känner du till några danska personligheter?

Diskutera vad vi har för likheter eller olikheter med danskarna? Maten? Språket? Värderingar? Historia?

Enligt en undersökning som FN gör är Danmark världens lyckligaste land? Resonera om vilka orsakerna kan vara. Kan man mäta lycka?

UNDER FILMVISNINGEN

Notera exempel på vad du tror är orsakerna till att Danmark är ett av världens rikaste länder?

EFTER FILMVISNINGEN

Frågor efter filmen

POLITIK

1. Var ligger Folketinget – och vilken funktion har det?
2. Vilken funktion har Dronning Margrethe II?
3. Vilket land blev Danmark ockuperat av under andra världskriget? När blev Danmark fritt igen?
4. Norge är medlemmar i NATO. Vad är det för organisation?
5. Resonera: Varför tror du att Danmark är medlem i FN, NATO och EU?

EKONOMI OCH NÄRINGS LIV

1. Vilka stora näringar har Danmark?
2. Vad vet du om danskarnas grisproduktion?
3. Vilka länder exporterar Danmark fisk till?
4. Vad odlas i Danmark? Ge exempel.
5. Vilken dansk design och arkitektur känner du till?
6. Vad vet du om Maersk Group?
7. Vad betyder olje- och gasfyndigheterna för Danmark?
8. Resonera: Vilka av Danmarks olika näringar har störst betydelse för deras ekonomi? På vilket sätt?
9. Resonera: Vad tycker du om danskarnas köttproduktion? Jämför med Sveriges.

MILJÖ OCH KLIMAT

1. Sverige har kärnkraft, det har inte Danmark. Vilka energikällor använder Danmark?
2. Hur stor del av energiproduktionen i Danmark kommer från vindkraft?
3. På vilka sätt försöker Danmark vara miljömedvetna när det gäller energiproduktion?
4. Det blåser mycket i Danmark. Vad finns det för orsaker till det?
5. Vad innebär tempererat klimat som Danmark har?
6. Resonera: Vilka förutsättningar har Danmark för hållbara energilösningar? Varför har Danmark valt bort kärnkraft som energikälla tror du?

KULTUR OCH VARDAGSLIV

1. Vilka kulturpersonligheter nämns i filmen? Känner du till andra?
2. Vilka var Skagenmålarna?
3. Vad tror du att danskarna tycker om att göra på sin fritid?
4. Resonera: Vad är typiskt danskt?

Kreativa uppdrag

1. Gör en artikel om hur lyckliga man är i Danmark. Vad kan ligga bakom? Kan det vara sant? Låt några "danskar" uttala sig fiktivt.
2. Danmark blev ockuperat av Tyskland under andra världskriget. Hur tror du att det kändes? Skriv en liten berättelse om att leva i ett ockuperat land.
3. Gör en podcast om danskarnas kultur. Välj mellan musik, film, konst, teater. Eller om allt. Förbered med fakta och frågor. Var en eller två personer och prata om Danmark. Spela dansk musik och delar av filmen mm för att göra podcasten riktigt intressant. Förbered även i vilken ordning ni ska ta upp olika ämnen. Spela in med din telefon eller dator. Redovisa i klassen.

